

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O ENERGETSKOJ EFIKASNOSTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, maj 2012. godine

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1. **Predmet**

(1) Ovim zakonom uređuju se: energetska efikasnost kao djelatnost od opšteg interesa u krajnjoj potrošnji, donošenje i sprovođenje planova za unapređenje energetske efikasnosti, mjere za poboljšanje energetske efikasnosti uključujući energetske usluge i energetske preglede, obaveze javnog sektora, obaveze velikih potrošača, prava potrošača u pogledu primjene mjera energetske efikasnosti, način finansiranja poboljšanja energetske efikasnosti i druga pitanja od značaja za energetske efikasnost u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(2) Ovaj zakon se ne primjenjuje na energetske efikasnost u instalacijama za proizvodnju, prenos, distribuciju i transformaciju energije.

Član 2. **Svrha**

Svrha ovog zakona je da se ostvare ciljevi održivog energetske razvoja: smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu, povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, zadovoljenje energetske potreba potrošača i ispunjenje međunarodnih obaveza koje je preuzela Bosna i Hercegovina u pogledu smanjenja emisija gasova staklene bašte, primjenom mjera energetske efikasnosti u krajnjoj potrošnji.

Član 3. **Definicije**

Za potrebe ovog zakona, primjenjuju se sledeće definicije:

1. „**Agencija za energetske efikasnost**“ je posebna organizacija sa svojstvom pravnog lica i nadležna za obavljanje stručnih poslova s ciljem unapređenja uslova i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata uključujući i povećanje efikasnosti korištenja energije u svim sektorima potrošnje energije.
2. „**Aparati za domaćinstvo**“ znače: frižideri i zamrzivači, veš mašine, sušare, peći, mašine za pranje sudova, klima uređaji, izvori svjetlosti koji koriste energiju iz mreže, bojleri, kotlovi i drugi potrošači koji se redovno koriste u domaćinstvima,
3. „**Certifikat o energetske efikasnosti**“ zgrada (**Certifikat**) znači potvrdu kojom se označava energetske efikasnost zgrade ili dijelova zgrade.
4. „**Daljinsko grijanje**“ ili „**daljinsko hlađenje**“ je distribucija termalne energije u obliku pare, vruće vode ili ohlađene tečnosti, od centralnog proizvodnog izvora kroz mrežu do većeg broja zgrada ili mjesta, s ciljem grijanja ili hlađenja prostora ili za procesno grijanje ili hlađenje.
5. „**Distribucija**“ znači transport električne energije putem sredjenaponskog i nisko naponskog distributivnog sistema, transport prirodnog gasa putem niskotlačnog distributivnog sistema i transport toplotne enregije putem toplovdnog distributivnog sistema sa ciljem isporuke kupcima, ali ne uključuje snabdijevanje.
6. „**Distributer energenata**“ je pravno ili fizičko lice odgovorno za distribuciju energenata s ciljem isporuke energenata krajnjem korisniku i distributivnim stanicama koje energente transportuju do krajnjeg korisnika isključujući operatore distributivnih sistema iz tačke 29.ovog člana.
7. „**Distributer aparata za domaćinstvo**“ je trgovac na malo ili drugo pravno ili fizičko lice koje se bave kupovinom, nabavkom, isporukom, prodajom i davanjem u zakup aparata krajnjim korisnicima,
8. „**Društvo za energetske usluge**“ (**ESCO**) je pravna osoba koja pruža energetske usluge na osnovu ugovora o energetske učinku, ili drugog odgovarajućeg ugovora,

- prilikom vršenja energetskeg pregleda, projektovanja, gradjenja, stručnog nadzora nad građenjem, rekonstrukcije, održavanja objekata, kao i upravljanja i nadzora nad potrošnjom energije te pritom do određenog nivoa prihvata finansijski rizik.;
9. „**Eko-dizajn**“ je skup uslova koji se odnose na sistemsku integraciju ekoloških aspekata u dizajn proizvoda, za vrijeme njihove upotrebe, a s ciljem smanjivanja sveukupnog negativnog utjecaja proizvoda na okoliš .
  10. „**Energetska efikasnost zgrada**“ znači izračunatu ili mjerenu količinu energije potrebnu da zadovolji zahtjeve karakteristične za takvu vrstu zgrada, što uključuje i energiju za potrebe grijanja, hlađenja, ventilacije, zagrijavanja tople vode i osvjjetljenja.
  11. „**Energetska efikasnost**“ je odnos između potrošene energije, i ostvarenog učinka u uslugama, robi ili energiji.
  12. „**Energetske usluge**“ su usluge kojima se, na mjerljiv i provjerljiv, način osigurava povećanje energetske efikasnosti, odnosno uštede energije, i ostvarivanje materijalne koristi uz primjenu energetske efikasne tehnologije i/ili postupaka kojima se postižu uštede energije i drugi prateći pozitivni efekti.
  13. „**Energetski pregled objekta (audit)**“ je dokumentirani postupak koji se provodi s ciljem utvrđivanja energetske svojstava objekta i stepena ispunjenosti tih svojstava u odnosu na zahtjeve propisane posebnim propisima i sadrži prijedlog mjera za ekonomski povoljno poboljšanje energetske svojstava objekta,
  14. „**Energetski subjekt**“ je fizičko ili pravno lice koji obavlja djelatnost proizvodnje, prenosa, distribucije ili snabdevanja energijom,
  15. „**Energija**“ znači sve oblike komercijalno raspoložive energije, (električna energija, prirodni plin, ukapljeni prirodni plin, ukapljeni naftni plin, sva goriva za grijanje i hlađenje, ugljen, treset, biomasu i goriva za prevoz - isključujući avionska i brodska pogonska goriva),
  16. „**Finansijski instrumenti ušteda energije**“ su finansijski instrumenti kao što su fondovi, subvencije, poreske olakšice, zajmovi, finansiranje treće strane, ugovaranje energetske karakteristika, garancije ugovora o uštedama energije, eksternalizacija energije i drugi ugovori s tim u vezi, koje na raspolaganje na tržište stavljaju javna ili privatna tijela kako bi djelomično ili potpuno pokrila početni trošak projekta za sprovođenje mjera poboljšanja energetske efikasnosti,
  17. „**Finansiranje treće strane**“ je ugovorni sporazum koji obuhvata treću stranu – osim snabdjevača/dobavljača energijom i korisnika mjere poboljšanja energetske efikasnosti – koja osigurava kapital za tu mjeru i zaračunava korisniku naknadu jednaku dijelu ušteda energije postignutih kao rezultat mjere poboljšanja energetske efikasnosti. Ta treća strana može ili ne mora biti društvo za energetske usluge (ESCO);
  18. „**Fond**“ je Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine osnovan Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03), koji finansijski podržava projekte poboljšanja energetske efikasnosti,
  19. „**Indikativni ciljevi za uštedu energije**“ su planirane uštede u finalnoj potrošnji energije u FBiH izražene kako u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnim jedinicama, tako i u procentu finalne prosječne potrošnje energije.
  20. „**Indikatori potrošnje energije**“ su iskazane ili izračunate vrijednosti koje pokazuju potrošnju energije u zavisnosti od specifičnosti konstrukcije i predstavljaju mjeru energetske efikasnosti,
  21. „**Isporučilac aparata za domaćinstvo**“ je proizvođač, njegov ovlašten predstavnik, uvoznik ili drugo pravno ili fizičko lice koje aparate za domaćinstvo stavlja na tržište,
  22. „**Krajnji korisnik**“ je fizičko ili pravno lice koji kupuje energiju za sopstvenu potrošnju,
  23. „**Pravno lice ovlašteno za obavljanje energetskeg pregleda**“ je pravno lice koje ispunjava uslove navedene ovim zakonom i ovlašteno od strane Federalnog ministarstva prostornog uređanja za obavljanje energetskeg pregleda.
  24. **Malim operatorom distributivnog sistema ili malim snabdjevačem** smatra se pravno lice koje na godišnjem nivou distribuiraju ili prodaju manje od energije

- ekvivalentne 75 GWh ili zapošljava manje od 10 lica ili čiji godišnji prihod ne prelazi 4.000.000,00 KM.
25. „**Mehanizmi energetske efikasnosti**“ su opšti instrumenti za ostvarivanje podrške, okvira ili podsticaja kojima se obezbjeđuju mjere energetske efikasnosti
  26. „**Ministar**“ se odnosi na federalnog ministra energije, rudarstva i industrije,
  27. „**Ministarstvo**“ se odnosi na Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije,
  28. „**Mjere energetske efikasnosti**“ su radnje i aktivnosti kojima se na provjerljiv, mjerljiv i procjenljiv način postiže poboljšanje energetske efikasnosti,
  29. „**Operator distributivnog sistema**“ je pravno lice odgovorno za pogon, upravljanje, održavanje, izgradnju i razvoj elektrodistributivne mreže, ili distributivne mreže prirodnog gasa ili distributivne mreže za prenos toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i priključenje novih kupaca i proizvođača,
  30. „**Osnovna potrošnja energije**“ je normalna potrošnja energije sa normalnim troškovima energije, te se koristi kao osnova za poređenje pri određivanju budućih ušteda energije,
  31. „**Osnovne vrijednosti**“ su vrijednosti koje se koriste za određivanje osnovne potrošnje energije i služe kao polazni parametar za poređenje energetske karakteristika zgrada, kao i za određivanje mogućnosti za smanjenje potrošnje energije,
  32. „**Poboljšanje energetske efikasnosti**“ je povećanje efikasnog korištenja energije u krajnjoj potrošnji, što je rezultat tehničko-tehnoloških promjena, promjena u upravljanju i / ili u ponašanju potrošača energije
  33. „**Potrošač sa obavezom upravljanja energijom**“ je obaveznik u javnom sektoru zgrada, javna rasvjeta i drugi potrošači energije kada imaju status korisnika sredstava Fonda,
  34. „**Snabdjevač energijom**“ je energetski subjekt koji se bavi kupovinom i nabavkom, isporukom i prodajom energije krajnjim korisnicima,
  35. „**Ugovor o energetskej efikasnosti**“ je ugovor o pružanju energetske usluge zaključen između korisnika i uglavnom ESCO-a po kome se sprovođenje mjera plaća prema ugovorenom stepenu poboljšanja energetske efikasnosti,
  36. „**Upravljanje energijom**“ je praćenje i analiziranje potrošnje energije, provođenje energetske pregleda, energetska certifikacija zgrada, provođenje mjera energetske efikasnosti, uspostavljanje i vođenje informacionog sistema za energetske efikasnosti
  37. „**Ušteda energije**“ je smanjenje potrošnje energije utvrđeno mjerenjem ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, uz usklađivanje sa vanjskim uslovima koji utiču na potrošnju energije;
  38. „**Veliki potrošač energije**“ je krajnji kupac energije čija ukupna godišnja potrošnja energije prelazi propisane granične vrijednosti potrošnje energije,
  39. „**Značajna obnova**“ označava rekonstrukciju, renoviranje ili adaptaciju zgrade kada su ukupni troškovi, koji se odnose na omotač zgrade ili tehničke sisteme zgrade, veći od 25% vrijednosti zgrade, ne računajući vrijednost zemljišta na kojem se zgrada nalazi.

II. OBAVEZUJUĆI CILJEVI

Član 4. **Obavezujući ciljevi**

(1) Poboljšanje energetske efikasnosti u Bosni i Hercegovini, kao i nacionalni ciljevi u pogledu ostvarivanja ušteda u potrošnji energije u Bosni i Hercegovini, u periodu do 2020. godine, utvrđuju se Nacionalnim akcionim planom energetske efikasnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: NEEAP).

(2) Sastavni dio NEEAP-a je Akcioni plan za energetske efikasnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (EEAPF) kojim se, u okviru nacionalnog cilja u pogledu ostvarivanja ušteda u

potrošnji energije, iskazuju obavezujući ciljevi Federacije Bosne i Hercegovine u ostvarivanju ušteda u potrošnji energije.

III. NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE POLITIKE ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Član 5.

Agencija za energetske efikasnosti

(1) Agencija za energetske efikasnosti (u daljem tekstu: Agencija) je neprofitna organizacija, sa svojstvom pravnog lica, za obavljanje stručnih poslova na unapređenju uslova i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata, kao i poboljšanje energetske efikasnosti u svim sektorima potrošnje energije.

(2) Agencija se registruje u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine koji regulišu ovu oblast.

(3) Agencija uspostavlja i održava informacioni sistem energetske efikasnosti.

(4) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će, na prijedlog Ministarstva, posebnim propisom uspostaviti i urediti pitanja vezana za nadležnost, statusna pitanja i organizaciju Agencije.

Član 6.

Do uspostavljanja Agencije za energetske efikasnosti poslove koji će obezbjediti postizanje indikativnih ciljeva korištenjem mjera za poboljšanje energetske efikasnosti u oblasti: potrošnje energije, građenja, saobraćaja, komunalnih usluga, tehničkih zahtjeva za proizvode i zaštite okoliša obavljaće Federalno ministarstvo, energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, svako u okviru svoje nadležnosti.

Član 7.

Ministarstvo

(1) Ministarstvo provodi politiku poboljšanja energetske efikasnosti.

(2) U saradnji sa resornim ministarstvima, Ministarstvo priprema i Vladi dostavlja usaglašen prijedlog podzakonskih akata koje, u skladu sa zakonom donosi Vlada.

(3) U pogledu provođenja politike poboljšanja energetske efikasnosti Ministarstvo koordinira druge organe uprave, ustanove, javna preduzeća i zainteresovane strane.

(4) Ministarstvo učestvuje u pripremi propisa neophodnih za usklađivanje zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine sa propisima o energetske efikasnosti koji su na snazi u Energetskoj zajednici.

Član 8.

Kanton

Vlada kantona, ili od nje zaduženi organ uprave, u sprovođenju ovog zakona osim obaveza iz člana 9. ovog zakona, pruža stručnu pomoć jedinicama lokalne samouprave na izradi programa poboljšanja energetske efikasnosti radi njihovog usklađivanja sa EEAPF-om

Član 9.
Jedinica lokalne samouprave

Jedinica lokalne samouprave:

- a) upravlja energijom u zgradama, odnosno objektima koje koriste za obavljanje djelatnosti organi lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač lokalna samouprava;
- b) informiše građane o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti, značaju i efektima primjene mjera energetske efikasnosti;
- c) utvrđuje podsticajne mjere za poboljšanje energetske efikasnosti na svom području i
- d) uspostavlja i vodi informacioni sistem potrošnje energije u objektima iz alineje a. ovog člana.

IV. STRATEŠKI DOKUMENTI ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Član 10.
Strategija energetske efikasnosti

(1) Strategija energetske efikasnosti (u daljem tekstu: Strategija) je sastavni dio energetske strategije Federacije.

(2) Strategija se sastoji od :

- a) Politike za provođenje energetske efikasnosti;
- b) Strateškog plana za implementaciju ciljeva energetske efikasnosti koji sadrži:
  - 1) indikativne ciljeve za uštedu energije;
  - 2) smjernice za postizanje indikativnih ciljeva,
- c) Akcionog plana koji definiše implementaciju strateškog plana

(3) Ministarstvo izrađuje, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada) predlaže, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi Strategiju.

(4) Strategija se usvaja za period od najmanje deset godina.

(5) Politika i strateški plan se donose za period od najmanje deset godine, razmatraju se najmanje svake dvije godine i ažuriraju po potrebi, a izmjene i dopune istih se vrše po proceduri iz stava (3) ovog člana.

(6) Strategija utvrđuje nivo i način obezbjeđenja finansijskih sredstava potrebnih za ispunjenje indikativnih ciljeva za uštedu energije.

Član 11.
Akcioni plan Energetske efikasnosti

(1) Akcioni plan za energetske efikasnost u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: EEAPF) pripremljen u saradnji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom ololiša i turizma i Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, na prijedlog Ministarstva donosi Vlada.

(2) EEAPF je usklađen sa Strategijom i sadrži:

- a) indikativne ciljeve za uštedu energije za period od tri godine;
- b) mjere energetske efikasnosti za ostvarivanje indikativnih ciljeva za uštedu energije
- c) vremenski okvir za sprovođenje mera za postizanje indikativnih ciljeva;

- d) procjenu rezultata napretka u ostvarivanju ciljeva iz prethodnog EEAPF-a (osim za prvi EEAPF) neposredno prije donošenja novog i
  - e) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za sprovođenje EEAP-a,, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.
- (3) Ministarstvo će pratiti provođenje EEAPF-a i podnijeti izveštaj o njegovoj realizaciji na usvajanje Vladi najkasnije do 30. aprila u tekućoj godini, za prethodnu godinu.
- (4) Izmjene i dopune EEAPF-a vrše se po proceduri iz stava (1) ovog člana.

Član 12.

Indikativni ciljevi za uštedu energije

- (1) Indikativni ciljevi za uštedu energije izračunavaju se na osnovu raspoloživih podataka za poslednjih pet godina.
- (2) Metodologiju za izračunavanje indikativnih ciljeva za uštedu energije utvrđuje Ministarstvo.
- (3) Metodologija iz stava (2) ovog člana usklađuje se sa metodologijom koja se primjenjuje u Evropskoj uniji.

Član 13.

Operativni plan za poboljšanje energetske efikasnosti u federalnim institucijama

- (1) Operativni plan za poboljšanje energetske efikasnosti u federalnim institucijama uprave obuhvata:
- a) Mjere koje treba sprovesti u institucijama javne uprave;
  - b) Dinamiku sprovođenja mjera i
  - c) Sredstva neophodna za realizaciju mjera, izvori i način njihovog obezbjeđivanja.
- (2) Operativni plan iz stava (1) ovog člana mora biti usklađen sa EEAPF-om i donosi se na period od tri godine.
- (3) Na osnovu prijedloga operativnih planova javnih institucija dostavljenih od odgovornih lica javnih institucija, Ministarstvo predlaže, a Vlada donosi trogodišnji operativni plan iz stava (1) ovog člana.
- (4) Finansiranje za sprovođenje Operativnog plana vrši se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, Fonda i drugih izvora finansiranja.
- (5) Odgovorno lice institucije javne uprave Vladi i Ministarstvu dostavlja izvještaj o sprovođenju operativnog plana najmanje jednom godišnje.

Član 14.

Kantonalni planovi energetske efikasnosti

- (1) Svaki kanton će, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Plan energetske efikasnosti na svom području.
- (2) Plan iz stava (1) ovog člana mora biti usaglašen sa Strategijom iz člana 10. ovog zakona i EEAPF-om.
- (3) Trogodišnji plan iz stava (1) ovog člana, pripremljen u saradnji sa organima lokalne samouprave, ekonomskim udruženjima i udruženjima za zaštitu okoliša te drugim zainteresovanim licima, donosi vlada kantona.
- (4) Sastavni dio plana iz stava (1) ovog člana su planovi za unapređenje energetske efikasnosti javnih institucija ustanovljenih na nivou kantona.

(5) Planovi za unapređenje energetske efikasnosti u jedinicama lokalne samouprave urediti će se kantonalnim propisom.

(6) Usvojeni plan iz stava (1) ovog člana Vlada kantona dostavlja Ministarstvu radi procjene njegove usaglašenosti sa EEAPF-om.

Član 15.

Programi poboljšanja energetske efikasnosti jedinica lokalne samouprave

(1) Na osnovu kantonalnih planova, jedinice lokalne samouprave donose opštinske i/ili gradske programe poboljšanja energetske efikasnosti u roku od šest mjeseci od dana usvajanja kantonalnog plana.

(2) Program iz stava (1) ovog člana se donosi za tri godine i obuhvata:

a) Prijedlog mjera za ostvarenje indikativnih ciljeva za uštedu energije u potrošnji na teritoriji jedinice lokalne samouprave, uključujući:

1) planove adaptacije i održavanje objekata, koje koristi jedinica lokalne samouprave, njene administrativne službe, javna preduzeća čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave;

2) planove za poboljšanje komunalnih usluga (javno osvetljenje, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadom i sl.) i transporta;

3) specifične mjere u zgradama zaštićenim kao kulturno nasljeđe i druge slične vrste objekata i

4) druge mjere koje treba sprovesti na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

b) vremenski okvir za sprovođenje mera za postizanje indikativnih ciljeva i

c) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za sprovođenje programa iz stava (1) ovog člana, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.

(3) Finansiranje za sprovođenje programa iz stava (1) ovog člana vrši se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, Fonda i drugih izvora finansiranja.

(4) Jedinica lokalne samouprave, program iz stava (1) ovog člana, dostavlja vladi kantona radi procjene njegove usaglašenosti sa planom iz člana 14. ovog zakona.

Član 16.

Program poboljšanja energetske efikasnosti velikog potrošača

(1) Veliki potrošač donosi program poboljšanja energetske efikasnosti za period od tri godine.

(2) Program iz stava (1) ovog člana sadrži detaljnu analizu velikog potrošača po strukturi potrošnje, karakteristikama potrošnje, procjenu stanja energetske efikasnosti, indikativne ciljeve za uštedu energije, mjere za unapređenje energetske efikasnosti, izvore sredstava i druge potrebne podatke.

(3) Veliki potrošač je dužan da program iz stava (1) ovog člana dostavi Ministarstvu radi provjere usklađenosti sa usvojenim planovima na kantonalnom nivou i EEAPF-om.

(4) Veliki potrošač energije najkasnije do 15. decembra tekuće godine za narednu godinu dostavlja Ministarstvu izveštaj o sprovođenju programa koji sadrži analizu ciljeva postignutih u prethodnoj godini,

(5) Veliki potrošač je obavezan da sprovodi mjere poboljšanja energetske efikasnosti i da:

a) uspostavi adekvatnu organizacionu strukturu za upravljanje energijom i odredi lice odgovorno za upravljanje energijom;

- b) obezbijedi sprovođenje energetske pregleda i primjenu ekonomski isplativih mjera energetske efikasnosti;
  - c) obezbijedi evidenciju praćenja potrošnje energije, odnosno uspostavi odgovarajući informacijski sistem u objektima.
- (6) Granična vrijednost energije za određivanje statusa velikog potrošača, sadržaj programa za poboljšanje energetske efikasnosti iz stava (2) ovog člana i izvještaja o sprovođenju programa iz stava (4) ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Član 17.

Distributer energenata, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom

- (1) Distributer energenata, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom podnosi izvještaj o radu Ministarstvu jednom godišnje.
- (2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana obuhvata:
- a) pregled energije i energenata, prema strukturi krajnjih potrošača, kategoriji i vrsti potrošnje;
  - b) geografsku lokaciju njihovih krajnjih korisnika;
  - c) procjenu stanja energetske efikasnosti;
  - d) prijedloge za mjere poboljšanja energetske efikasnosti, i
  - e) druge podatke, koji mogu da budu relevantni za energetske efikasnost

Obrazac izvještaja iz stava (1) ovog člana priprema Ministarstvo.

- (3) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su obavljati poslove iz svoje nadležnosti na način da ne ometaju isporuku energetske usluga i drugih mjera poboljšanja energetske efikasnosti, ili da ne ometaju razvoj tržišta energetske usluga i drugih mjera poboljšanja energetske efikasnosti.
- (4) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su sami, ili angažovanjem drugih subjekata, omogućiti:
- a) energetske usluge po konkurentnim cijenama;
  - b) energetske preglede, sprovedene na nezavisan način, po konkurentnim cijenama
  - c) doprinose Fondu i drugim mehanizmima finansiranja energetske efikasnosti o čemu će Vlada donijeti poseban propis.

Član 18.

Obaveze operatora distributivnog sistema i snabdjevača energijom

- (1) Operator distributivnog sistema i snabdjevač električnom ili toplotnom energijom, odnosno prirodnim gasom dužni su da krajnjem kupcu obezbijede uređaje za mjerenje potrošnje energije kojima se utvrđuju podaci o stvarnoj potrošnji i vremenu potrošnje energije.
- (2) Obračun stvarne potrošnje energije vrši se na bazi aktuelne potrošnje i u skladu sa ugovorom o isporuci energije zaključenim sa krajnjim kupcem.
- (3) Snabdjevač električnom ili toplotnom energijom, odnosno prirodnim gasom dužan je da krajnjem kupcu u računu iskaže podatke o:
- a) tekućim troškovima za potrošenu energiju;
  - b) cijeni i stvarnoj potrošnji energije;
  - c) potrošnji energije u odnosu na potrošenu energiju u istom periodu prethodne godine, po mogućnosti u grafičkom obliku;
  - d) potrošnji energije u odnosu na prosječnu potrošnju energije iste korisničke grupe i

e) načinu dobijanja informacija o raspoloživim mjerama energetske efikasnosti, kao i o opremi i uređajima kojima se postiže veći stepen energetske efikasnosti.

V. MJERE ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Član 19.

Obaveze javnog sektora

(1) Organi javne uprave, organizacije, regulatorna tijela, javne ustanove, agencije, jedinice lokalne samouprave i javna preduzeća su dužna da vrše upravljanje energijom u prostorijama u kojima posluju.

(2) Upravljanje energijom obuhvata obuku i edukaciju svojih zaposlenih, kao i uspostavljanje i sprovođenje kriterijuma energetske efikasnosti u postupcima nabavke dobara i usluga.

(3) U svrhu ispunjenja svojih obaveza, subjekti u javnom sektoru će:

- a) periodično, a najmanje jednom godišnje analizirati potrošnju energije;
- b) provoditi energetski pregled/audit, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji regulišu ovu oblast i obezbijediti dobijanje Certifikata o energetskej efikasnosti objekata u funkciji javnog sektora;
- c) usvojiti program efikasnosti krajnjeg korištenja energije;
- d) implementirati mjere programa energetske efikasnosti;
- e) provoditi, održavati i razvijati sistem informacija o energetskej efikasnosti, a posebno sistem kontrole nad potrošnjom energije;
- f) dostavljati najmanje jednom godišnje Ministarstvu i Fondu podatke o ukupno utrošenoj energiji u skladu sa pravilima koja se tiču informacionog sistema energetske efikasnosti.

(4) Odredbe stavova (1) i (2) će primenjivati i veliki potrošači u vršenju svojih djelatnost, kao i svi energetski potrošači kada koriste sredstva za energetskej efikasnost dobijena od Fonda, u skladu sa uslovima propisanim od strane Fonda.

Član 20.

Dostavljanje podataka o godišnjoj potrošnji energije

(1) Jedinice lokalne samouprave i veliki potrošači dostavljaju nadležnim ministarstvima i Fondu podatke o godišnjoj potrošnji energije u zgradama i izgrađenim objektima koje koriste, sa opisom faktora koji utiču na nivo potrošnje, ne kasnije od 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Podaci iz stava (1) ovog člana, obuhvataju:

- a) ukupnu potrošnju energije po energentima;
- b) ukupnu potrošnju energije po tipu zgrade u okviru javnog sektora (zgrade organa uprave; obrazovanje, kultura, drugo);
- c) korisne površine objekta;
- d) broj zaposlenih, i
- e) ukupne troškove za energiju, po energentima za svaki tip zgrade.

(3) Nadležna ministarstva i Fond će podatke iz st. (1) i (2) ovog člana uvrstiti u informacioni sistem iz člana 46. stav (1) ovog zakona.

Član 21.
Obnovljivi izvori energije

(1) Upotreba obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne ili toplotne energije smatra se mjerom energetske efikasnosti u smislu ovog zakona ako:

- a) se električna energije proizvedena iz OIE i EK koristi u zgradi u kojoj je delimično ili potpuno proizvedena, i
- b) specifični obnovljivi izvor energije nije već obuhvaćen poticajnim mjerama ili ako električna energija proizvedena iz tog obnovljivog izvora energije nije namijenjena za prodaju.

(2) Fizička i pravna lica, koje koriste obnovljive izvore energije iz stava (1) ovog člana, mogu da koriste mjere stimulacije namijenjene za projekte energetske efikasnosti.

Član 22.
Javne nabavke dobara i usluga

(1) U skladu sa propisima koji regulišu oblast javnih nabavki, korisnici sredstava budžeta Federacije ili budžeta kantona ili jedinica lokalne samouprave će, pri odlučivanju o izboru dobavljača u postupku javne nabavke, energetska efikasnost robe i usluga ocjenjivati zajedno sa ostalim kriterijima i prioritet će biti dat, pod jednakim uslovima, za nabavku opreme i usluga koje omogućavaju veći stepen energetske efikasnosti.

(2) Kod raspisivanja tendera za javnu nabavku zgrade ili dijela zgrade za potrebe subjekta javnog sektora, kriterij koji definiše energetska efikasnost zgrade ili dijela zgrade ne može biti bodovan ispod nivoa od 20 posto od ukupnog broja bodova.

(3) Pri kupovini ili zakupu zgrade ili dijela zgrade, subjekt javnog sektora će, u slučaju jednakog nivoa ispunjenosti kriterija iz stava (2) ovog člana ovog zakona, prednost dati objektima koji imaju viši nivo energetske efikasnosti, dokumentovan certifikatom iz člana 31. ovog zakona.

Član 23.
Obaveze vlasnika zgrade

(1) Pri prodaji ili iznajmljivanju zgrade ili dijela zgrade indikator energetske karakteristike zgrade ili dijela zgrade mora biti naveden u oglasu o prodaji ili iznajmljivanju.

(2) Odredba iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na zgrade i objekte sa liste iz člana 26. stav (2) ovog zakona.

(3) Prije prenosa prava vlasništva nad zgradom, sa prodavca na kupca, ili prije stupanja na snagu ugovora o zakupu zgrade ili dijela zgrade, prodavac, odnosno zakupodavac je dužan da kupcu odnosno zakupoprincipu predoči na uvid certifikat iz člana 31. ovog zakona

Član 24.
Obaveze investitora

Uz zahtev za izdavanjem dozvole za upotrebu novog objekta, investitor je dužan priložiti certifikat iz člana 31. ovog zakona.

VI. ENERGETSKI PREGLED I CERTIFICIRANJE

Član 25.

Energetske efikasnost i karakteristike zgrada

- (1) Energetske karakteristike zgrada utvrđuju se na osnovu stvarnog ili procijenjenog iznosa energije koja se troši u zavisnosti od vrste i namjene objekta, što uključuje grijanje, pripremu tople vode, hlađenje, ventilaciju i osvjetljenje.
- (2) Količina energije iz stava (1) ovog člana, mora biti izražena kroz indikatore koji se obračunavaju uzimajući u obzir zadanu unutrašnju temperaturu objekta, toplotnu izolaciju ovojnice zgrade, performanse tehničkih sistema zgrade, dizajn i lokaciju objekta, klimatske uslove, uticaj susjednih objekata, sopstvenu proizvodnju energije i sve ostale faktore koji utiču na potrošnju energije.
- (3) Pravilnik o minimalnim zahtjevima za energetskim karakteristikama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.
- (4) Pravilnik iz stava (3) ovog člana sadrži metodologiju utvrđivanja zahtjeva za energetskim karakteristikama zgrada u zavisnosti od vrste i namjene objekta, karakteristika toplotne izolacije zgrade, potrošnje energije za obezbjeđenje tople vode i drugih zahtjeva u pogledu energetske efikasnosti.
- (5) Metodologija iz stava (4) ovog člana usklađuje se sa metodologijom koja se primjenjuje u Evropskoj uniji.
- (6) Revizija zahtjeva za energetskim karakteristikama zgrada vrši se najmanje jednom u periodu od pet godina i mora uzeti u obzir tehnički progres u građevinskom sektoru.

Član 26.

Nove zgrade

- (1) Svaki projekat za izgradnju nove zgrade, značajna obnova postojeće zgrade mora biti u skladu sa zahtjevima za energetskim karakteristikama zgrada, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Federalni ministar prostornog uređenja utvrđuje listu zgrada i objekata na koje se ne odnose obaveze iz stava (1) ovog člana.
- (3) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti za individualne objekte, zgrade ili grupe zgrada, investitor mora priložiti analizu upotrebe alternativnih sistema snabdijevanja energijom.
- (4) Analiza iz stava (3) ovog člana uzima u razmatranje najmanje:
  - a) decentralizovani sistem snabdijevanja baziran na obnovljivim izvorima energije,
  - b) kogeneraciju,
  - c) daljinsko ili blok grijanje ili hlađenje, posebno gdje je to bazirano na potpunom ili djelimičnom korištenju obnovljivih izvora energije i
  - d) toplotne pumpe.
- (5) Dokumentacija, na kojoj je analiza iz stava (3) ovog člana zasnovana, mora biti dostupna u svrhu verifikacije.

Član 27.
Energetski pregled

(1) Energetski pregled svih krajnjih potrošača, uključujući mala domaćinstva, komercijalne potrošače i male i srednje industrijske potrošače, vrši se isključivo na osnovu pravila struke, objektivno i potpuno nezavisno.

(2) Propis o energetskim pregledima iz stava (1) ovog člana donosi Ministar.

(3) Organi uprave, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, javne ustanove i druge organizacije koje vrše javna ovlaštenja, koji koriste zgrade ili dijelove zgrade koje imaju ukupnu korisnu površinu podova veću od 500 m² i koje su frekventno posjećene, moraju ugovoriti energetski pregled najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Odgovorna lica za zgrade ili dijelove zgrada iz stava (3) ovog člana, će omogućiti energetske preglede zgrada, te pravnim licima ovlaštenim za vršenje pregleda, obezbijediti dostupnim sve raspoložive podatke i tehničku dokumentaciju o zgradi koja se pregleda.

(5) Energetski pregled se sastoji od:

- a) prikupljanje podataka,
- b) mjerenja krajnje potrošnje energije u zgradi,
- c) procjene energetske efikasnosti i
- d) identifikovanja mjera za uštedu energije

(6) Energetski pregled zgrada ili dijelova zgrade mora biti izvršen prema vrsti i namjeni objekta.

(7) Pravilnik o energetskom certiciranju zgrada, kojim se određuju vrste i namjena zgrada na kojima se moraju obaviti energetski pregledi, postupak i rokove za obavljanje energetskih pregleda donosi federalni ministar prostornog uređenja.

(8) Korisnik zgrada ili dijelova zgrada, iz stava (3) ovog člana, koji je ugovorio energetski pregled dostavlja izvještaj iz stava (4) člana 30. ovog zakona nadležnom ministarstvu u roku od trideset dana od dana izvršenog pregleda.

(9) Vlada, na prijedlog federalnog ministra prostornog uređenja, Odlukom propisuje najviši iznos naknade za usluge energetskog pregleda.

(10) Propis o postupku za izračun optimalnih troškova minimalnih zahtijeva za energetskim karakteristikama zgrada propisuje federalni ministar prostornog uređenja.

Član 28.
Uslovi za obavljanje energetskog pregleda

(1) Energetski pregled mogu da obavljaju samo pravna lica ovlaštena za obavljanje energetskog pregleda u skladu sa ovim zakonom.

(2) Vlada, na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva za prostorno uređenje, Uredbom propisuje:

- a) uslove i procedure potrebne za izdavanje i obnavljanje ovlaštenja
- b) uslove za davanje ovlaštenja licima za provođenje energetskih pregleda objekata i,
- c) davanje, produžavanje, važenje i izmjene ovlaštenja za provođenje energetskih pregleda objekata,
- d) dokumentaciju za davanje, produžavanje i izmjenu ovlaštenja za provođenje energetskih pregleda objekata,
- e) postupanje i izuzeće ovlaštenih lica za provođenje energetskih pregleda objekata,
- f) nadzor nad obavljanjem poslova ovlaštenih lica, oduzimanje ovlaštenja,

- g) registar lica ovlaštenih za provođenje energetske pregleda objekata,
- h) uslove za davanje ovlaštenja za provođenje Programa obuke za lica koja provode energetske preglede (u daljnjem tekstu: Program obuke),
- i) registar Nosioca Programa obuke,
- j) nadzor nad radom Nosioca Programa obuke i oduzimanje ovlaštenja

(3) Ovlaštenje za obavljanje energetske pregleda, na zahtjev pravnog lica, potpisuje federalni ministar prostornog uređenja.

(4) Ovlaštenje iz stava (3) ovog člana izdaje se na period od četiri godine, a nakon isteka ovog roka može biti obnovljeno u skladu Uredbom iz stava (2).

(5) Za obavljanje energetske pregleda pravna lica moraju:

- a) imati sjedište u FBiH i biti registrovana za: projektovanje, arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, stručni nadzor izgradnje objekata i instalacija, ili druge profesionalne delatnosti u oblasti građevinarstvo i energetike,
- b) imati najmanje tri stručno kvalifikovana lica u stalnom radnom odnosu na puno radno vrijeme sa VII stepenom stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, iz oblasti arhitekture ili građevinarstva, mašinstva i elektrotehnike.

(6) Federalni ministar prostornog uređenja će oduzeti ovlaštenje za obavljanje energetske pregleda ako:

- a) ovlašteno lice obavlja energetske preglede u suprotnosti sa ovim zakonom,
- b) ovlašteno lice ne ispunjava obaveze iz ovog zakona,
- c) ovlašteno lice prestane da ispunjava propisane uslove za dobijanje ovlaštenja
- d) takvu preporuku da Stručna komisija iz člana 37. ovog zakona

(7) Federalno ministarstvo prostornog uređenja vodi javni registar pravnih lica ovlaštenih za obavljanje energetske pregleda u vidu elektronske baze podataka, kao i registar uspješno obučeni stručno kvalifikovanih lica koja provode energetske preglede.

(8) Pravno lice ovlašteno za vršenje energetske pregleda složenih tehničkih sistema, u skladu sa posebnim propisom, može da sprovodi redovne energetske preglede sistema centralnog grijanja kao i sistema za klimatizaciju zgrade.

(9) Propis iz stava (8) ovog člana donosi Ministarstvo.

Član 29. **Program obuke**

(1) Program obuke za lica koja provode energetske preglede donosi, obezbjeđuje i organizuje Federalno ministarstvo prostornog uređenja u saradnji sa Ministarstvom.

(2) Stručno kvalifikovana lica, zaposlena u pravnom licu koje je ovlašteno za obavljanje energetske pregleda, moraju:

- a) imati završen VII stepen spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja,
- b) imati najmanje tri godina radnog iskustva u projektovanju, stručnom nadzoru izgradnje objekata i instalacija, održavanju objekata i instalacija, provođenju energetske pregleda objekata, ispitivanju funkcionisanja instalacija i utroška energije, pružanju energetske usluga ili u drugim stručnim poslovima u oblasti energetike i sl;
- c) imati uvjerenje o uspješno završenom programu osposobljavanja za provođenje energetske pregleda.

Član 30.

Dužnosti lica ovlaštenih za obavljanje energetskih pregleda

- (1) Pravna lica ovlaštena za obavljanje energetskih pregleda obavljaju energetske preglede nezavisno i objektivno, u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim propisima i pravilima struke.
- (2) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su da vode evidenciju o izvršenim pregledima i čuvaju prateću dokumentaciju najmanje deset godina.
- (3) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su da odgovore na zahtev klijenta koji zahtijeva pregled u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (4) Nakon obavljenog energetskog pregleda, pravno lice sačinjava izveštaj, koji sadrži:
  - a) podatke o potrošnji energije sa indikatorima potrošnje objekta;
  - b) podatke o usklađivanju karakteristika zgrada sa tehničkim propisima o energetske efikasnosti zgrada i drugih propisa o energetske efikasnosti;
  - c) procjenu energetske efikasnosti i indikatora na osnovu kojih je napravljena procjena;
  - d) prijedlog mjera za smanjenje potrošnje energije i poboljšanje energetske efikasnosti sa procjenom uštede energije i načinom za ostvarivanjem ušteta;
  - e) procjenu isplativosti mjera poboljšanja energetske efikasnosti, i
  - f) prijedlog upravljanja energijom za poboljšanje energetske efikasnosti.
- (5) Pravna lica ovlaštena za obavljanje energetskih pregleda neće izvršiti energetski pregled za klijenta:
  - a) koji u tom pravnom licu ima finansijski interes, uključujući, ali ne ograničavajući se na dionice,
  - b) za koga je učestvovao u izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energetski pregled,
  - c) koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik, ili
  - d) kome je bračni drug i/ili srodnik do četvrtog stepena srodstva, član nadzornog odbora ili uprave, Upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik.
- (6) Godišnji izvještaj o izvršenim pregledima pravna lica iz stava (1) ovog člana dostavljaju nadležnom ministarstvu.
- (7) Izvještaj iz stava (6) ovog člana obavezno sadrži opis stanja i mišljenje o mjerama koje se trebaju preduzeti da bi se poboljšala energetska efikasnost pregledanih objekta.
- (8) Stručno kvalifikovanim licima iz stava (2) člana 29. ovog zakona neće biti dozvoljeno da vrše pregled za klijenta:
  - a) za koga su učestvovali u izradi dijela plana, pripremi projekta, reviziji projekta, izgradnji ili nadzoru, ili održavanju zgrade za koju se vrši energetski pregled, ili
  - b) ako im je klijent bračni drug ili srodnik do četvrtog stepena srodstva.

Član 31.

Certifikati o energetske efikasnosti zgrada

- (1) Na osnovu izvještaja iz stava (4) člana 30. ovog zakona, federalni ministar prostornog uređenja izdaje potvrdu o energetske efikasnosti zgrade ili dijela zgrade (u daljem tekstu: Certifikat).
- (2) Certifikat iz stava (1) ovog člana, između ostalog, sadrži:
  - a) energetske karakteristike zgrade;
  - b) referentne vrednosti, i

c) preporuke koje su tehnički izvodljive za izgradnju, isplative i utiču na poboljšanje energetske karakteristike zgrade.

(3) Certifikat iz stava (1) ovog člana se izdaje na period do deset godina.

(4) Registar izdatih certifikata vodi Federalno ministarstvo prostornog uređenja.

(5) Federalni ministar prostornog uređenja Pravilnikom iz stava (7) člana 26. ovog zakona, utvrđuje:

- a) metodologiju certifikacije zgrada uključujući definisanje vrste zgrada na koje se Certifikat odnosi,
- b) način utvrđivanja energetske klasifikacije zgrade,
- c) formu i sadržaj Certifikata o energetske efikasnosti zgrade,
- d) sadržaj i način vođenja registra o izdatim Certifikatima iz stava (1) ovog člana,
- e) izgled i sadržaj tabele o osnovnim energetske karakteristikama zgrada iz člana 32. ovog zakona

Član 32.

Podaci o energetske karakteristikama zgrada

Lice iz stava (1) člana 19. ovog zakona dužno je da na zgradama koje koristi za obavljanje djelatnosti na vidnom mjestu postavi tabelu koja sadrži osnovne podatke iz Certifikata o energetske karakteristikama zgrade.

Član 33.

Eko-dizajn proizvoda

Proizvodi koji koriste energiju mogu biti izloženi na tržištu samo ako ispunjavaju uslove propisane za takav proizvod, ukoliko je njihova usaglašenost sa zahtjevima potvrđena u propisanoj proceduri i ako su označeni u skladu sa propisima koji se donose za tu vrstu proizvoda.

Član 34.

Pregled sistema za grijanje

(1) Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom centralnog grijanja na bazi tečnih, gasovitih ili čvrstih goriva, nominalne snage više od 20 kW mora obezbijediti redovan pregled sistema za grijanje.

(1) Pregled iz stava (1) ovog člana vršiće se u skladu sa ovim zakonom i propisom koji donosi Ministar.

(2) Propis iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži:

- a) formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovnih pregleda,
- b) vremenske intervale za redovne preglede zavisno od tehničkih karakteristika sistema
- c) procedure za obavljanje redovnih pregleda
- d) formu i sadržaj izvještaja o redovnom pregledu
- e) odgovornosti učesnika u pregledu
- f) kaznene odredbe

(3) Izvještaj o redovnom pregledu se sačinjava nakon izvršenog pregleda sistema za grijanje i sadrži:

- a) rezultate pregleda
- b) preporuke za poboljšanje finansijske isplativosti rada sistema za grijanje.

- (4) Preporuka iz alineje b) stava (4) ovog člana može biti zasnovana na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignut visok nivo performansi sistema za centralno grijanje u skladu sa propisima.
- (5) Izvještaj o redovnom pregledu se uručuje vlasniku ili upravitelju zgrade.

Član 35.

Pregled sistema za klimatizaciju

- (1) Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom za klimatizaciju nominalne snage 12 kW ili više mora obezbijediti redovan pregled uređaja.
- (2) Pregled iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa ovim zakonom i propisom koji donosi Ministar.
- (3) Propis iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži:
- a) formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovnih pregleda,
  - b) vremenske intervale za redovne preglede zavisno od tehničkih karakteristika sistema
  - c) procedure za obavljanje redovnih pregleda
  - d) formu i sadržaj izvještaja o redovnom pregledu
  - e) odgovornosti učesnika u pregledu
  - f) kaznene odredbe
- (4) Izvještaj o redovnom pregledu se sačinjava nakon izvršenog pregleda sistema za klimatizaciju i sadrži:
- a) rezultate pregleda
  - b) preporuke za poboljšanje finansijske isplativosti rada sistema za klimatizaciju.
- (5) Preporuka iz alineje b) stava (4) ovog člana može biti zasnovana na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignut visok nivo performansi sistema za centralno grijanje u skladu sa propisima.
- (6) Izvještaj o redovnom pregledu se uručuje vlasniku ili upravitelju zgrade.

Član 36.

Nezavisni sistem kontrole

- (1) Kontrolu provođenja postupka energetskeg pregleda iz čl. 27., 34. i 35. ovog zakona, i izdavanja izvještaja iz člana 30. stav (4) ovog zakona provodi Stručna komisija.
- (2) Stručna komisija će provoditi kontrolu na osnovu slučajne selekcije, u najmanjem omjeru od 5% od svih godišnje izdatih izvještaja iz člana 30. stava (4) ovog zakona.
- (3) Tokom kontrole Stručna komisija će provjeriti vrijednost svih korištenih ulaznih podataka te izvršiti provjeru krajnjeg rezultata pregleda, te uvidom na licu mjesta i svrsishodnost preporuka datih izvještajem iz stava (4) člana 30. ovog zakona.
- (4) Ukoliko Stručna komisija kontrolom utvrdi povrede postupaka određenih pravilnikom iz člana 27. stav (7) ovog zakona, dat će preporuku federalnom ministru prostornog uređenja da pravnom licu ovlaštenom za obavljanje energetskeg pregleda oduzme ovlaštenje za obavljanje energetskeg pregleda.

Član 37.

Stručna komisija

- (1) Stručnu komisiju iz člana 36. ovog zakona osniva, i njegove članove rješenjem imenuje, federalni ministar prostornog uređenja.

(2) Stručna komisija se sastoji od četiri člana koji se imenuju iz reda eksperata, visoke stručne spreme, koji imaju relevantno iskustvo u kreiranju, pripremi ili primjeni pravila struke ili tehničke regulative iz područja energetske efikasnosti. Članovi stručne komisije ne mogu biti državni službenici.

(3) Članovima Stručne komisije pripada naknada za rad koja se finansira iz sredstava pravnog lica ovlaštenog za obavljanje energetskih pregleda čiji rad je predmet kontrole. Imenovanje, način rada i naknada za rad članova Stručne komisije propisuje se pravilnikom iz člana 27. stav (7) ovog zakona.

VII. ENERGETSKE USLUGE

Član 38.

(1) Subjekti iz člana 17. ovog zakona će samostalno nuditi i vršiti energetske usluge, energetske preglede i primjenu mjera poboljšanja energetske efikasnosti u skladu sa odredbom člana 17. stav (4) ovog zakona.

(2) Subjekti iz člana 17. ovog zakona će se suzdržati od svakog ponašanja koje će ometati ili ugroziti vršenje energetskih usluga, energetskih pregleda ili primjenu mjera poboljšanja energetske efikasnosti.

Član 39.

Obaveze dobavljača i distributera aparata za domaćinstvo

(1) Dobavljači i/ili distributeri aparata za domaćinstvo koji koriste energiju dužni su da obezbijede tehničku dokumentaciju aparata za domaćinstvo na svim službenim jezicima Bosne i Hercegovine u kojem se navodi količina energije koja se troši upotrebom aparata u uobičajenim radnim uslovima.

(2) Dobavljači i/ili distributeri aparata za domaćinstvo dužni su da u promet stavljaju samo aparate koji imaju etiketu sa podacima o energetske efikasnosti proizvoda.

(3) Oznaka energetske efikasnosti aparata mora biti vidno istaknuta i fiksirana na aparatu u objektu u kojem se aparat prodaje, te vidljiva u oglasu kojim se aparat reklamira.

(4) Ministar, posebnim propisom, definiše izgled i sadržaj oznaka energetske efikasnosti u zavisnosti od vrste, kategorije, karakteristika i minimalnih zahtjeva za energetske efikasnost aparata za domaćinstvo.

Član 40.

Organizovanje energetske usluge

(1) Operator distributivnog sistema i Snabdijevač energijom, izuzev malih operatera distributivnog sistema i/ili malih snabdjevača, dužni su da ponude i promovišu energetske usluge po konkurentnim cijenama .

(2) Operator distributivnog sistema i Snabdijevač energijom koji su u sastavu vertikalno i / ili horizontalno integrisanih energetskih subjekata, mogu da organizuju aktivnosti pružanja energetskih usluga u okviru integrisanog energetskog subjekta, pod uslovom razdvajanja računa za ove djelatnosti ili angažovanjem nezavisnog vršioca energetskih usluga.

(3) Ponuda za obavljanje energetskih usluga sadrži podatke o indikatorima energetske efikasnosti, mjerama energetske efikasnosti, vršiocu energetskih usluga, cijenama, mehanizmima finansiranja, modelu ugovora i druge informacije.

(4) Operator distributivnog sistema i Snabdjevač energijom dužni su da podstiču primjenu mjera energetske efikasnosti objavljivanjem informacije o ponudi za obavljanje energetskih usluga na vlastitoj internetskoj stranici i/ili u medijima.

Član 41.

Ugovori o energetskom efektu

(1) Ugovor o energetskom efektu se sačinjava u pisanoj formi i, pored ostalih odredbi koje mogu biti primjenljive, sadrži sljedeće:

- a) nazive ugovornih strana (uključujući i treća lica, ako učestvuju u finansiranju);
- b) podatke o osnovnoj potrošnji energije u zgradi;
- c) procjenu energetske efikasnosti;
- d) garantovane uštede energije i procedure za definisanje štednje;
- e) način finansiranja ulaganja u mjere poboljšanja energetske efikasnosti;
- f) način plaćanja energetske usluge, i
- g) druga prava i obaveze ugovornih strana.

(2) Sredstva za pružanje energetskih usluga obezbjeđuje: distributer energenata, operator distributivnog sistema, mali snabdjevač i/ili vlasnik objekta, u cjelosti ili djelimično, iz svojih vlastitih izvora ili kroz finansiranje treće strane putem društva za energetske usluge (ESCO).

(3) Vrijednost investicije u primjeni mjera energetske efikasnosti se otplaćuje od uštede energije realizovane u odnosu na osnovnu potrošnje energije u zgradi.

(4) ESCO u pružanju energetskih usluga preuzima, u cjelosti ili djelimično, finansijski, tehnički i komercijalni rizik u primjeni mjera energetske efikasnosti.

(5) Nacrt modela ugovora, posebnim popisom, donosi Ministar.

Član 42.

Obezbjeđenje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije

(1) Operator distributivnog sistema i Snabdjevač energijom dužni su da krajnjim potrošačima obezbijede ponudu za instaliranje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije po konkurentnim cijenama, za svaki dio zgrade koja predstavlja nezavisnu cjelinu, a koji će krajnjim korisnicima pružiti tačne podatke o trenutnoj i ukupnoj potrošnji energije i vremenu korištenja, gdje god je to tehnički izvodljivo i finansijski opravdano u odnosu na moguće uštede energije.

(2) Operator distributivnog sistema i Snabdjevač energijom, dužni su da obezbijede krajnjim kupcima ponudu, po konkurentnim cijenama, za instaliranje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije, posebno u slučaju kada uređaj za mjerenje potrošnje energije mora da bude zamijenjen, ili kada se vrši rekonstrukcija zgrade, ili rekonstrukcija priključka na mrežu Snabdjevača, osim ako je to tehnički neizvodljivo ili finansijski neisplativo u odnosu na procijenjene uštede na duži vremenski period.

(3) Operator distributivnog sistema i Snabdjevač energijom dužni su da za nove objekte svakom krajnjem kupcu obezbijede individualni uređaj za mjerenje potrošnje energije.

(4) Operator distributivnog sistema i/ili Snabdjevač energijom, moraju da obezbijede da se, ukoliko je to tehnički izvodljivo, obračun potrošnje energije zasniva na stvarnoj potrošnji energije. Ova informacija treba da sadrži podatke o:

- a) integralnim troškovima za potrošenu električnu energiju,
- b) trenutne cijene i stvarnu potrošnju energije,

- c) poređenje sadašnje energetske potrošnje kupca sa potrošnjom u istom periodu prethodne godine, po mogućnosti u grafičkoj formi,
- d) gdje god je to moguće i korisno, poređenje potrošnje energije sa prosječnom ili standardnom potrošnjom korisnika energije u istoj kategoriji,
- e) kontakt informacije za krajnjeg potrošača o organizacijama koje se bave energetskim uslugama i koje mogu pružiti informacije o eventualnim mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti.

(5) Obračun na bazi stvarne potrošnje energije, vrši se u redovnim intervalima kako bi se omogućilo korisnicima da efikasno prate i koriguju svoju stvarnu potrošnju energije, a najveći interval obračuna ne treba biti veći od mjesec dana.

(6) Obračun mora biti prikazan na jasan i razumljiv način u, ili uz, ispostavljeni račun.

(7) Snabdjevači energijom krajnjih kupaca moraju najmanje jednom godišnje uz račune, ili na drugi primjeren način, informisati kupce o uticaju načina potrošnje energije na životnu sredinu i održivi razvoj, te na pogodan način obrazovati i usmjeravati kupce da racionalno i efikasno koriste energiju.

VIII. FINANSIRANJE POBOLJŠANJA ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Član 43.

Ekonomski podsticaji

(1) Provedbeni propis o podsticajnim mjerama, načinu njihove raspodjele i definisanju kriterija za podsticanje energetske efikasnosti donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

(2) Poticajne mjere mogu da koriste lica koja primjenjuju tehnologije i proizvode koji promovišu energetska efikasnost.

Član 44.

Finansiranje

(1) Podsticaj kantonima i jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje energetske efikasnosti može biti ostvaren iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, samo u slučaju kada se poduzimaju aktivnosti koje su u skladu sa Akcionim planom energetske efikasnosti iz člana 11. ovog zakona.

(2) Kantoni i jedinice lokalne samouprave mogu samostalno finansirati pojedine aktivnosti pod uslovom da te aktivnosti nisu u suprotnosti sa Akcionim planom iz člana 11. ovog zakona.

Član 45.

Dobrovoljni sporazumi

(1) Dobrovoljni sporazumi imaju za cilj da podstaknu smanjenje potrošnje energije kroz:

- a) pružanje energetskih usluga i / ili preduzimanja mjera energetske efikasnosti od strane Operatora distributivnog sistema i Snabdjevača energentima;
- b) procjenu energetske efikasnosti i / ili preduzimanja odgovarajućih mjera od strane krajnjih korisnika.

(2) Dobrovoljni sporazumi se mogu sklapati između nadležnih ministarstava FBiH i:

- a) vlasnika objekata, sa izuzetkom zgrada koje su vlasništvo Federacije Bosne i Hercegovine, kantona i jedinica lokalne samouprave;

b) distributera energijom, operatora distributivnog sistema i malih operatera distributivnog sistema.

(3) Dobrovoljni sporazumi sadrže:

- a) aktivnost od strane lica iz stava (2) ovog člana kojim ispunjavaju zahtjeve iz stava (1) ovog člana;
- b) obaveze nadležnih ministarstava FBiH;
- c) mehanizam za praćenje implementacije;
- d) metodologiju procjene ostvarenih ušteda energije;
- e) postupak za izmjenu ili dopunu ovih mjera, kada mjere nisu postigle očekivane uštede ili postoje prepreke za njihovo ostvarivanje;
- f) druge neophodne odredbe

(4) Ministar donosi poseban propis kojim utvrđuje nacrt ugovora koji će biti dostupan javnosti prije primjene.

(5) Nadležna ministarstva FBiH učestvuju u sporazumima kada se:

- c) obezbjeđuje pružanje pomoći za finansiranje i sprovođenje procjena za energetske efikasnosti;
- d) obezbjeđuje organizacija obuke za lica koja učestvuju u promovisanju energetske efikasnosti u zgradama.

(6) Nadležna ministarstva FBiH vrše monitoring provedbe sporazuma kako bi se osigurali efekti ekvivalenti jednom ili više uslova iz stava (4) člana 17. ovog zakona.

IX. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Član 46.

Informacioni sistem Federacije Bosne i Hercegovine

(1) S ciljem obezbjeđenja najvećeg nivoa dostupnosti informacija, u skladu sa ovim zakonom nadležna ministarstva FBiH, kantoni i jedinice lokalne samouprave uspostavljaju i vode informacioni sistem energetske efikasnosti.

(2) Podaci o mehanizmima za energetske efikasnosti, finansijski i pravni okviru usvojeni sa ciljem postizanja indikativnih ciljeva za uštedu energije moraju biti javno objavljeni i proslijeđeni relevantnim učesnicima na tržištu.

(3) Podaci iz stava (2) ovog člana obuhvataju:

- a) Strategiju energetske efikasnosti iz člana 10. ovog zakona;
- b) Implementaciju aktivnosti i mjera predviđenih Akcionim planom i iz člana 11. ovog zakona;
- c) Indikativne ciljeve iz člana 12. ovog zakona;
- d) Izveštaj o realizaciji EEAPF iz stav (3) člana 11. ovog zakona uključujući i izveštaj o finansijskim sredstvima za njihovo sprovođenje;
- e) Planove i izveštaje u skladu sa članovima 13., 14., 15. i 16. ovog zakona
- f) Podatke o ostvarenoj uštedi energije;
- g) Podatke o Energetskoj efikasnosti po sektorima;
- h) Izveštaj iz člana 17. ovog zakona;
- i) Izveštaj iz člana 20. ovog zakona;
- j) Javni registar u skladu sa članom 28. stav (7) ovog zakona;
- k) Izveštaj iz člana 30. ovog zakona
- l) Dobre prakse u sektoru energetske efikasnosti, i,
- m) Sve druge relevantne informacije u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima.

(4) Informacije prikupljene u skladu sa stavom (3) ovog člana, sadržavaju sljedeće:

- a) sprovedene aktivnosti i mjere za postizanje pojedinačnih indikativnih ciljeva;
- b) realizovane projekte za postizanje indikativnih individualnih ciljeva koje finansira Fond;
- c) stvarnu prodaju energije za krajnjeg korisnika u prethodnoj kalendarskoj godini;
- d) odnos količine industrijske proizvodnje i/ili usluga i energije koja se koristi u procesu;
- e) energetske indikatore zgrada, u skladu sa članom 27. ovog zakona;
- f) energetske indikatore tehničkih sistema u zgradama i objektima u skladu sa čl. 34. i 35. ovog zakona;
- g) informacije o ostalim aktivnostima u vezi sa primjenom ovog zakona i podzakonskih akata.

Član 47.

Osoba koja pruža informacije

(1) Informacije u skladu sa članom 46. ovog zakona obezbjeđuju se od:

- a) distributera, operatora distributivnog sistema i malih snabdjevača;
- b) velikih potrošača
- c) vlasnika objekata;
- d) vlasnika sistema za centralno grijanje i sistema za klimatizaciju;
- e) resornih ministarstava, kantona, jedinica lokalne samouprave,
- f) Fonda;
- g) vršilaca energetske usluga.

(2) Informacije koje se zahtjevaju članom 46. ovog zakona će se dostaviti Ministarstvu najkasnije do 1. marta za prethodnu kalendarsku godinu.

Član 48.

Sadržaj, struktura i način upravljanja informacijama

Ministar će posebnim propisom odrediti sadržaj, strukturu i način prikupljanja i pružanja informacija .

X. UPRAVNI NADZOR I INSPEKCIJA

Član 49.

Nadzor

Upravni nadzor obuhvata nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi kao i nadzor nad njihovim postupanjem obavlja Ministarstvo i Federalno ministarstvo za prostorno uređenje, svako u okviru svojih nadležnosti, u skladu sa ovlaštenjima propisanim ovim Zakonom, Zakonom o organizaciji organa uprave ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05) i Zakonom o upravnom postupku u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99). Ovo ne isključuje i saradnju sa drugim nadležnim organima i organizacijama.

Član 50.

Inspekcija

(1) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona vrši Tržišno-turistička i Tehnička inspekcija Federalne uprave za inspekcijske poslove, u skladu sa Zakonom o

inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 69/05).

(2) Prilikom vršenja inspekcije, inspektor ima pravo na slobodan pristup:

- a) prostoru nad kojim se vrši inspekcija;
- b) bilo kojem dokumentu od značaja za predmet inspekcije.

(3) Lice odgovorno za prostor nad kojim se vrši inspekcija će uložiti svaki razuman napor da olakša poslove vršenja inspekcije, a posebno će:

- a) obezbijediti nesmetan pristup inspektoru u sve prostorije u svako doba;
- b) imenovati predstavnika koji će direktno pomoći inspektoru,
- c) podnijeti sve relevantne dokumente neophodne za pregled, i, generalno,
- d) izvršiti svaku razumnu radnju da olakša rad inspekcije.

Ni u jednom trenutku, prije, za vrijeme ili poslije inspeksijskog pregleda, lice zaduženo za pomoć inspektoru neće ni na koji način ometati vršenje inspeksijskog pregleda.

(4) Inspektor će nakon izvršenog inspeksijskog pregleda pripremiti izvještaj sa nalazima inspekcije sa svim relevantnim podacima i dokumentima. Izvještaj će biti poslat licu nadležnom za pregledani prostor u roku od 14 dana od dana vršenja inspekcije. Odgovorna osoba će u roku od 14 dana od dana prijema izvještaja dostaviti prigovor na nalaz uz dostavljanje dokaza u prilog svojih tvrdnji. Inspektor će u roku od 14 dana od dana prijema prigovora ispitati prigovor i dostaviti konačni izvještaj odgovornom licu.

(5) Na osnovu izvještaja, Inspektor za energetske efikasnosti može:

- a) izdati instrukciju o tome kako treba da se postupa;
- b) izreći mjere i preduzeti aktivnosti u skladu sa zakonom.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 51.

Javni sektor

Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u javnom organu, kada se utvrdi da javni organ ne sprovodi mjere energetske efikasnosti iz člana 19. ovog zakona.

Član 52.

Veliki potrošači

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se veliki potrošač za prekršaj, ako:

- a) ne donese program poboljšanja energetske efikasnosti u skladu sa članom 16. stav (1) ovog zakona;
- b) ne dostavi godišnji program poboljšanja energetske efikasnosti i izvještaj u skladu sa članom 16. st. (3) i (4) ovog zakona;
- c) ne dostavi podatke o godišnjoj potrošnji energije u skladu sa članom 20. ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice velikih potrošača za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 53.

Operator distributivnog sistema

(1) Novčanom kaznom od od 5.000 KM 15.000 KM kazniće se operater distributivnog sistema za prekršaj, ako:

- a) ne organizuje ponudu energetske usluga za krajnje potrošače na osnovu člana 17. stav (4) ovog zakona;
- b) ne ohrabri primjenu mjera energetske efikasnosti objavljivanjem informacije o ponudi energetske usluga na način propisan u članu 42. stav (4) ovog zakona;

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice operatera distributivnog sistema za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 54.

Snabdijevači energijom

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM 15.000 KM kazniće se snabdijevač energijom za prekršaj, ako:

- a) ne dostavi Izvještaj, kako je navedeno u članu 17. stav (1) ovog zakona;
- b) ne organizuje ponudu energetske usluga za krajnje kupce, u skladu sa članom 17. stav (4) ovog zakona;
- c) ne ohrabre primjenu mjera energetske efikasnosti objavljivanjem informacije o ponudi energetske usluga na način propisan u članu 40. stav (4) ovog zakona;
- d) ne pruži krajnjem kupcu informacije na jasan i razumljiv način, u skladu sa odredbama iz člana 42. stav (4) ovog zakona,

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice dobavljača za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 55.

Ovlašteno pravno lice

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se pravno lice ovlašteno za obavljanje energetske pregleda za prekršaj, ako:

- a) ne vodi evidenciju o izvršenim energetskim pregledima, ne vodi dokumentaciju o energetskim pregledima za najmanje deset godina i ne dostavi jednom godišnje izvještaj, kako je definisano u članu 30. stav (6) ovog zakona;
- b) ne odgovori na zahtev klijenta, kako je definisano u članu 30. stav (3) ovog zakona;
- c) obavlja energetski pregled za klijenta suprotno odredbi člana 30. stav (5) ovog zakona;
- d) stručno kvalifikovano lice, zaposleno u pravnom licu, obavlja energetski pregled za klijenta suprotno odredbi člana 30. stav (8) ovog zakona.

(2) Pravnom licu koje je počinilo bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana će se povući ovlaštenje za vršenje energetske pregleda u skladu sa članom 28. stav (6) ovog zakona.

(3) Pravno lice čije odobrenje je povučeno, moći će da podnese novi zahtjev za izdavanje ovlaštenja za vršenje energetske pregleda u roku ne kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašeno odgovornim za prekršaj iz prethodnog stava.

Član 56.

Isporučilac i distributer aparata za domaćinstvo

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 7.000 KM kazniće se isporučilac ili distributer aparata za domaćinstvo za prekršaj ako ne obezbijedi informacije o aparatu za domaćinstvo ili stavlja netačne informacije na oznakama energetske efikasnosti iz člana 39. ovog zakona;

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice isporučioaca ili distributera aparata za domaćinstvo za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

Podzakonski akti

(1) Slijedeći podzakonski akti neophodni za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu:

- Metodologija iz člana 12. stav (2)
- Propis iz člana 16. stav (6)
- Obrazac iz člana 17. stav (2)
- Listu iz člana 26. stav (2)
- Metodologiju iz člana 26. stav (5)
- Propis iz člana 27. stav (2)
- Pravilnik iz člana 27. stav (7)
- Odluka iz člana 27. stav (9)
- Uredba iz člana 28. stav (2)
- Propis iz člana 28. stav (9)
- Program obuke iz člana 29. stav (1)
- Propis iz člana 31. stav (5)
- Propis iz člana 34. stav (2)
- Propis iz člana 35. stav (2)
- Propis iz člana 39. stav (4)
- Propis iz člana 41. stav (5)
- Propis iz člana 45. stav (4)
- Propis iz člana 48.

(2) Propis iz člana 27. stav (10) ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od objave Komparativnog metodološkog okvira, definisanog članom 5. Direktive 2010/31/EU, u Službenom glasniku Evropske unije.

Član 58.

Odgoda početka primjene odredbe

Odredbe člana 39. stav (2) ovog zakona primjenju se šest mjeseci nakon stupanja na snagu propisa iz člana 39. stav (4) ovog zakona.

Član 59.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE NACRTA ZAKONA O ENERGETSKOJ EFIKASNOSTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje novog Zakona o energetskej efikasnosti sadržan je odredbi III.1.tačka f.), koji je izmjenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj je propisana isključiva nadležnosti Federacije u utvrđivanju energetske politike, uključujući raspodjelu između kantona, te osiguranje i održavanje potrebne infrastrukture.

II USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EVROPSKE UNIJE

Ovaj zakon je djelimično usklađen sa Direktivom 2006/32/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 05.aprila 2006. godine koja se odnosi na energetske efikasnost u krajnjoj potrošnji i energetske usluge, kao i sa Direktiva 2010/31/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 19.maj 2010. godine koja se odnosi na energetske karakteristike zgrada Direktiva 2010/30/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 19.maja 2010. godine o indikaciji za označavanje i standardne informacije o potrošnji energije proizvoda i drugih resursa od strane energetske proizvoda. Nakon donošenja podzakonskih propisa predviđenih prednacrtom zakona, smatramo da će se izvršiti jedan od zadataka zakona, a to je preuzimanje svih odredbi gore nabrojanih direktiva u zakonodavstvo FBiH.

III RAZLOZI ZA DONOŠENJE NOVOG ZAKONA I NJEGOVA PRIMJENA

Zakonom o energetskej efikasnosti uređuju se: energetska efikasnost kao djelatnost od opšteg interesa u krajnjoj potrošnji, donošenje i sprovođenje planova za unapređenje energetske efikasnosti, mjere za poboljšanje energetske efikasnosti uključujući energetske usluge i energetske preglede, obaveze javnog sektora, obaveze velikih potrošača, prava potrošača u pogledu primjene mjera energetske efikasnosti, način finansiranja poboljšanja energetske efikasnosti i druga pitanja od značaja za energetske efikasnost.

Svrha ovog zakona je da se ostvare ciljevi održivog energetskeg razvoja: smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu, povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, zadovoljenje energetske potreba potrošača i ispunjenje međunarodnih obaveza koje je preuzela Bosna i Hercegovina u pogledu smanjenja emisija gasova staklene bašte, primjenom mjera energetske efikasnosti u krajnjoj potrošnji.

Ovaj zakon se ne primjenjuje na energetske efikasnost u instalacijama za proizvodnju, prenos, distribuciju i transformaciju energije.

Ovaj tekst prednacrtu nije uvažio mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima evropske unije, dostavljen predlagraču aktom br: 03-07-02/1-17-378/12 od 25.04.2012.g., u dijelu kako slijedi:

- **Primjedba 5.** koja traži tačno navođenje nadležnosti, ovlaštenja i odgovornosti, rukovodnu strukturu, obaveze i rok formiranja Agencije.

Razlozi za neuvršćavanje ove primjedbe leže u činjenici da predlagrač ovog teksta smatra da je za poslove unapređenja uslova i mjera za racionalnu upotrebu i

štednju energije i energenata, kao i poboljšanje energetske efikasnosti u svim sektorima potrošnje energije, za prostor cijele Bosne i Hercegovine, adekvatna samo jedna organizacija, kako sa aspekta obaveza prema evropskim integracijama tako i sa aspekta racionalnosti, odnosno, obezbijeđenja finasijskih sredstava za rad. Međutim, trenutne političke i ekonomske prilike ne idu u prilog ovakvom načinu organizovanja, te je predlagač, uzimajući u obzir trenutno stanje odlučio zakonom predvidjeti Agenciju, a odgoditi njeno formiranje do trenutka kad uslovi za to budu adekvatni, te će se njene stvarne nadležnosti, ovlaštenja i odgovornosti, rukovodna struktura i obaveze definisati vladinim aktom predviđenim u članu 5. stav (4) zakona.

- **Primjedba br 9.** koja traži da se pojasni na koji način će se vršiti finansiranje programa za poboljšanje energetske efikasnosti.

Ove primjedbe nije uvršena, jer je predviđeno da lokalna samouprava koristi bilo koji od, članom 27. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša FBiH, nabrojanih oblika finansiranja ali i zbog činjenice da će Vlada donijeti poseban propis kojim će definisati način prikupljanja sredstava u Fond i mehanizme finansiranja energetske efikasnosti predviđen članom 17. stav (4) alineja c) zakona.

Tekst Zakona o energetskej efikasnosti podijeljen je u 12 (dvanaest) poglavlja:

I – OPŠTE ODREDBE (članovi 1.- 3.)

Članom 1. i 2. Zakona o energetskej efikasnosti propisano je šta se uređuje ovim zakonom i koji se ciljevi žele ostvariti, a to je navedeno u razlozima za donošenjem ovog zakona..

Članom 3. propisane su definicije koje se primjenjuju u ovom zakonu, a ima ih ukupno 40 (četrdeset).

II OBAVEZUJUĆI CILJEVI (član 4.)

Članom 4. Obavezujući cilj poboljšanja energetske efikasnosti u Bosni i Hercegovini, kao i nacionalni ciljevi u pogledu ostvarivanja ušteta u potrošnji energije u BiH, u periodu do 2020. godine, utvrđuju se Nacionalnim akcionim planom energetske efikasnosti BiH (u daljem tekstu: NEEAP).

Sastavni dio NEEAP-a je Akcioni plan za energetskej efikasnost u Federaciji Bosne i Hercegovine (EEAPF) kojim se, u okviru nacionalnog cilja u pogledu ostvarivanja ušteta u potrošnji energije, iskazuju obavezujući ciljevi Federacije Bosne i Hercegovine u ostvarivanju ušteta u potrošnji energije.

III NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE POLITIKE ENERGETSKE EFIKASNOSTI (članovi 5.- 9.)

Članom 5. formira se Agencija za energetskej efikasnost (u daljem tekstu:Agencija), koja je neprofitna organizacija, sa svojstvom pravnog lica, za obavljanje stručnih poslova na unapređenju uslova i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata, kao i poboljšanje energetske efikasnosti u svim sektorima potrošnje energije.

Članom 6. propisano je da će, do uspostavljanja Agencije za energetskej efikasnost, poslove koji će obezbjediti postizanje indikativnih ciljeva korištenjem mjera za poboljšanje energetske efikasnosti u oblasti: potrošnje energije, građenja, saobraćaja, komunalnih usluga, tehničkih zahtijeva za proizvode i zaštite okoliša obavljati resorna ministarstva, svako u okviru svoje nadležnosti.

Članom 7. utvrđena je nadležnost Ministarstva za provođenje politike poboljšanja energetske efikasnosti.

Članom 8. utvrđena je nadležnost Kantona za provođenje politike poboljšanja energetske efikasnosti, te pružanje stručne pomoći jedinicama lokalne samouprave na izradi programa poboljšanja energetske efikasnosti radi njihovog usklađivanja sa EEAPF-om

Članom 9. utvrđena je nadležnost jedinica lokalne samouprave da

- a) upravljaju energijom u zgradama, odnosno objektima koje koriste za obavljanje djelatnosti organi lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač lokalna samouprava;
- b) informišu građane o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti, značaju i efektima primjene mjera energetske efikasnosti;
- c) utvrđuju podsticajne mjere za poboljšanje energetske efikasnosti na svom području i
- d) uspostavljaju i vode informacioni sistem potrošnje energije u objektima iz alineje a. ovog člana.

IV STRATEŠKI DOKUMENTI ENERGETSKE EFIKASNOSTI (članovi 10.- 18.)

Članom 10. propisano je da je Strategija energetske efikasnosti sastavni dio energetske strategije Federacije, i da se sastoji od

- a. Politike za provođenje energetske efikasnosti;
- b. Strateškog plana za implementaciju ciljeva energetske efikasnosti koji sadrži:
  1. indikativne ciljeve za uštedu energije;
  2. smjernice za postizanje indikativnih ciljeva,
- c. Akcionog plana koji definiše implementaciju strateškog plana

- da Ministarstvo izrađuje, Vlada Federacije BiH predlaže, a Parlament Federacije BiH donosi Strategiju.

- da se Strategija usvaja za period od najmanje deset godina.

Članom 11. definisan je Akcioni plan za energetske efikasnost u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: EEAPF), te utvrđeno da se priprema u saradnji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom ološiša i turizma i Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, na prijedlog Ministarstva donosi Vlada.

EEAPF je usklađen sa Strategijom i sadrži:

- f) indikativne ciljeve za uštedu energije za period od tri godine;
- g) mjere energetske efikasnosti za ostvarivanje indikativnih ciljeva za uštedu energije
- h) vremenski okvir za sprovođenje mera za postizanje indikativnih ciljeva;
- i) procjenu rezultata napretka u ostvarivanju ciljeva iz prethodnog EEAPF-a (osim za prvi EEAPF) neposredno prije donošenja novog i
- j) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za sprovođenje EEAPF-a, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.

Ministarstvo će pratiti provođenje EEAPF-a i podnijeti izveštaj o njegovoj realizaciji na usvajanje Vladi najkasnije do 30. aprila u tekućoj godini, za prethodnu godinu.

Izmjene i dopune EEAPF-a vrše se po proceduri iz stava (1) ovog člana.

Članom 12. su utvrđeni Indikativni ciljevi za uštedu energije, način izračunavanja i metodologija za izračunavanje

Članom 13. propisano je šta obuhvata operativni plan, način donošenja, finansiranje.

Članom 14. utvrđena je obaveza kantona da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donesu Plan energetske efikasnosti na svom

području, te utvrđena obaveza da Plan mora biti usaglašen sa Strategijom i EEAPF-om.

Članom 15. utvrđena je obaveza jedinica lokalne samouprave da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donesu Plan energetske efikasnosti na svom području, te utvrđena obaveza da Plan mora biti usaglašen sa Strategijom i EEAPF-om.

Članom 16. utvrđena je obaveza Velikih potrošača na donošenju programa poboljšanja energetske efikasnosti za period od tri godine, propisan je sadržaj programa, te obaveza Velikih potrošača da sprovode mjere poboljšanja energetske efikasnosti, kao i da se:

- a) uspostavi adekvatna organizaciona struktura za upravljanje energijom i odredi lice odgovorno za upravljanje energijom;
- b) obezbijedi sprovođenje energetskih pregleda i primjena ekonomski isplativih mjera energetske efikasnosti;
- c) obezbijedi evidencija praćenja potrošnje energije, odnosno uspostavi odgovarajući informacijski sistem u objektima.

Članom 17. propisana je obaveza Distributera energenata, operatora distributivnog sistema i snabdjevača energijom da podnose izveštaj o radu Ministarstvu jednom godišnje, kao i da Izveštaj iz prethodnog stava obuhvata:

- f) pregled energije i energenata, prema strukturi krajnjih potrošača, kategoriji i vrsti potrošnje;
- g) geografsku lokaciju njihovih krajnjih korisnika;
- h) procjenu stanja energetske efikasnosti;
- i) prijedloge za mjere poboljšanja energetske efikasnosti, i
- j) druge podatke, koji mogu da budu relevantni za energetske efikasnost

Članom 18. propisana je obaveza operatora distributivnog sistema i snabdjevača energijom da krajnjem kupcu obezbijede uređaje za mjerenje potrošnje energije kojima se utvrđuju podaci o stvarnoj potrošnji i vremenu potrošnje energije, te utvrđena obaveza da se obračun stvarne potrošnje energije vrši na bazi aktuelne potrošnje i u skladu sa ugovorom o isporuci energije zaključenim sa krajnjim kupcem. Nadalje, utvrđena je dužnost Snabdjevača električnom ili toplotnom energijom, odnosno prirodnim gasom da krajnjem kupcu u računu iskaže podatke o:

- f) tekućim troškovima za potrošenu energiju;
- g) cijeni i stvarnoj potrošnji energije;
- h) potrošnji energije u odnosu na potrošenu energiju u istom periodu prethodne godine, po mogućnosti u grafičkom obliku;
- i) potrošnji energije u odnosu na prosječnu potrošnju energije iste korisničke grupe i
- j) načinu dobijanja informacija o raspoloživim mjerama energetske efikasnosti, kao i o opremi i uređajima kojima se postiže veći stepen energetske efikasnosti.

V MJERE ENERGETSKE EFIKASNOSTI (članovi 19.- 25.)

Članom 19. propisano je da su Organi javne uprave, organizacije, regulatorna tijela, javne ustanove, agencije, jedinice lokalne samouprave i javna preduzeća dužna da vrše upravljanje energijom u prostorijama u kojima posluju,

- da upravljanje energijom obuhvata obuku i edukaciju svojih zaposlenih, kao i uspostavljanje i sprovođenje kriterijuma energetske efikasnosti u postupcima nabavke dobara i usluga.
- te da će u svrhu ispunjenja svojih obaveza, subjekti u javnom sektoru:

- g) periodično, a najmanje jednom godišnje, analizirati potrošnju energije;
- h) provoditi energetske pregled/audit, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji regulišu ovu oblast i obezbijediti dobijanje Certifikata o energetske efikasnosti objekata u funkciji javnog sektora;
- i) usvojiti program efikasnosti krajnjeg korištenja energije;
- j) implementirati mjere programa energetske efikasnosti;
- k) provoditi, održavati i razvijati sistem informacija o energetske efikasnosti, a posebno sistem kontrole nad potrošnjom energije;
- l) dostavljati, najmanje jednom godišnje, Ministarstvu i Fondu podatke o ukupno utrošenoj energiji u skladu sa pravilima koja se tiču informacionog sistema energetske efikasnosti.

Članom 20. propisana je obaveza dostavljanje podataka o godišnjoj potrošnji energije odnosno

- da Jedinice lokalne samouprave i veliki potrošači dostavljaju nadležnim ministarstvima i Fondu podatke o godišnjoj potrošnji energije u zgradama i izgrađenim objektima koje koriste, sa opisom faktora koji utiču na nivo potrošnje, ne kasnije od 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- da podaci iz stava 1 ovog člana, obuhvataju:
  - Ukupnu potrošnju energije po energentima;
  - Ukupnu potrošnju energije po tipu zgrade u okviru javnog sektora (zgrade organa uprave; obrazovanje, kultura, drugo);
  - Korisne površine objekta;
  - Broj zaposlenih, i
  - Ukupne troškove za energiju, po energentima za svaki tip zgrade.
- da će Nadležna ministarstva i Fond će podatke iz stava 1. i 2. ovog člana uvrstiti u informacioni sistem iz člana 44. stav 1. ovog zakona.

Članom 21. propisano je da se Upotreba obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne ili toplotne energije smatra mjerom energetske efikasnosti u smislu ovog zakona ako:

- a) se električna energije proizvedena iz OIE i EK koristi u zgradi u kojoj je delimično ili potpuno proizvedena, i
- b) specifični obnovljivi izvor energije nije već obuhvaćen poticajnim mjerama ili ako električna energija proizvedena iz tog obnovljivog izvora energije nije namijenjena za prodaju,

kao i da fizička i pravna lica, koje koriste obnovljive izvore energije iz stava (1) ovog člana, mogu da koriste mjere stimulacije namijenjene za projekte energetske efikasnosti.

Članom 22. propisano je da će u skladu sa propisima koji regulišu oblast javnih nabavki, korisnici sredstava budžeta Federacije ili budžeta kantona ili jedinica lokalne samouprave, pri odlučivanju o izboru dobavljača u postupku javne nabavke, energetske efikasnost robe i usluga ocjenjivati zajedno sa ostalim kriterijima i prioritet će biti dati, pod jednakim uslovima, za nabavku opreme i usluga koje omogućavaju veći stepen energetske efikasnosti.

Članovima 23., 24., propisano je da je

- Pri prodaji ili iznajmljivanju zgrade ili dijela zgrade indikator energetske karakteristike zgrade ili dijela zgrade mora biti naveden u oglasu o prodaji ili iznajmljivanju
- vlasnik zgrade prije prenosa prava vlasništva nad zgradom, sa prodavca na kupca, ili prije stupanja na snagu ugovora o zakupu zgrade ili dijela zgrade,

prodavac, odnosno zakupodavac dužan da kupcu odnosno zakupoprimcu predoči na uvid Certifikat,

- subjekti javnog sektora pod jednakim uslovima mogu dati prednost objektima koji imaju viši nivo energetske efikasnosti dokumentovan energetskim certifikatom za dati objekat,
- investitor, uz zahtev za izdavanjem dozvole za upotrebu novog objekta, dužan priložiti Certifikat o energetske efikasnosti zgrade.

VI ENERGETSKI PREGLED I CERTIFICIRANJE (članovi 25.- 37.)

Članom 25. definišu se Energetska efikasnost i karakteristike zgrada, te stvara zakonska podloga za objavu Pravilnika o minimalnim zahtjevima za energetskim karakteristikama zgrada. Takođe uvodi se i obaveza o reviziji zahtjeva za energetskim karakteristikama zgrada koja se mora vršiti najmanje jednom u periodu od pet godina i mora uzeti u obzir tehnički progres u građevinskom sektoru

Članom 26. propisani su uslovi za nove zgrade, odnosno da svaki projekat za izgradnju nove zgrade, značajna obnova postojeće zgrade mora biti u skladu sa zahtjevima za energetskim karakteristikama zgrada, u skladu sa ovim zakonom te da prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti za individualne objekte, zgrade ili grupe zgrada, investitor mora priložiti analizu upotrebe alternativnih sistema snabdijevanja energijom.

Članom 27. propisano je da se Energetski pregled svih krajnjih potrošača, uključujući mala domaćinstva, komercijalne potrošače i male i srednje industrijske potrošače, vrši isključivo na osnovu pravila struke, objektivno i potpuno nezavisno, da će odgovorna lica za zgrade čija je površina veća od 500 m² omogućiti energetske preglede zgrada, te da će se pravnim licima ovlaštenim za vršenje pregleda, obezbijediti dostupnim sve raspoložive podatke i tehničku dokumentaciju o zgradi koja se pregleda, da se Energetski pregled sastoji od:

- e) prikupljanje podataka,
- f) mjerenja krajnje potrošnje energije u zgradi,
- g) procjene energetske efikasnosti i
- h) identifikovanja mjera za uštedu energije

Članom 28. propisani su uslovi za obavljanje energetskog pregleda, te utvrđeno da Energetski pregled mogu da obavljaju samo pravna lica ovlaštena za obavljanje energetskog pregleda u skladu sa ovim zakonom.

Nadalje, propisano je šta Vlada, na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Uredbom propisuje, da ovlaštenje za obavljanje energetskog pregleda, na zahtjev pravnog lica, potpisuje federalni ministar prostornog uređenja, da se ovlaštenje izdaje na period od četiri godine, a nakon isteka ovog roka može biti obnovljeno u skladu Uredbom, te uslovi za pravna lica da

- c) imaju sjedište u FBiH i budu registrovana za: projektovanje, arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, stručni nadzor izgradnje objekata i instalacija, ili druge profesionalne delatnosti u oblasti građevinarstvo i energetike,
- d) imaju najmanje tri stručno kvalifikovana lica u stalnom radnom odnosu na puno radno vrijeme i to: diplomirane inženjere arhitekture ili građevinarstva, mašinstva i elektrotehnike,

Ovim članom se, takođe:

- definišu uslovi pod kojima federalni ministar prostornog uređenja može oduzeti ovlaštenje za obavljanje energetskih pregleda.

- zadužuje Federalno ministarstvo prostornog uređenja da vodi javni registar pravnih lica ovlaštenih za obavljanje energetske preglede u vidu elektronske baze podataka, kao i registar uspješno obučeni stručno kvalifikovanih lica koja provode energetske preglede.

- zadužuje Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije da pripremi propis po kojem će se vršiti energetske preglede složenih tehničkih sistema.

Članom 29. propisano je da program obuke za lica koja provode energetske preglede donosi, obezbjeđuje i organizuje Federalno ministarstvo prostornog uređenja u saradnji sa Ministarstvom, kao i uslovi za Stručno kvalifikovana lica, zaposlena u pravnom licu koje je ovlašteno za obavljanje energetske preglede.

Članom 30. propisane su dužnosti pravnih lica ovlaštenih za obavljanje energetske preglede, a

Članom 31. propisan je sadržaj Certifikata o energetske efikasnosti zgrade i period važenja te istim članom zadužuje Federalno ministarstvo prostornog uređenja da vodi javni registar izdatih Certifikata

Članom 32. propisana je obaveza organa javne uprave, organizacija, regulatornih tijela, javnih ustanova, agencija, jedinica lokalne samouprave i javnih preduzeća da na zgradama koje koristi za obavljanje djelatnosti, na vidnom mjestu, postave tabelu, koja sadrži osnovne podatke iz Certifikata o energetske karakteristikama zgrade.

Članom 33. propisano je da proizvodi koji koriste energiju mogu biti izloženi na tržištu samo ako ispunjavaju uslove propisane za takav proizvod, ukoliko je njihova usaglašenost sa zahtjevima potvrđena u propisanoj proceduri i ako su označeni u skladu sa propisima koji se donose za tu vrstu proizvoda.

Članom 34. i 35. propisano je da Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom centralnog grijanja na bazi tečnih, gasovitih ili čvrstih goriva, nominalne snage više od 20 kW i vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom za klimatizaciju nominalne snage 12 kW ili više, mora obezbijediti redovan pregled uređaja, u skladu sa kojim se propisima vrši, i šta Izvještaj o redovnom pregledu sadrži.

Članovi 36. i 37. uvode nezavisnu kontrolu provođenja postupka energetske preglede

VII ENERGETSKE USLUGE (članovi 38.- 42.)

Članovi 38., 39 i 40. propisuju obavezu subjektima iz člana 17. ovog zakona da se suzdržavaju od svakog ponašanja koje će ometati ili ugroziti vršenje energetske usluga, energetske preglede ili primjenu mjera poboljšanja energetske efikasnosti, kao i obaveze dobavljača i/ili distributera aparata za domaćinstvo koji koriste energiju da su dužni da obezbijede tehničku dokumentaciju aparata za domaćinstvo na svim službenim jezicima Bosne i Hercegovine u kojem se navodi količina energije koja se troši upotrebom aparata u uobičajenim radnim uslovima, da u promet stavljaju samo aparate koji imaju etiketu sa podacima o energetske efikasnosti proizvoda, da oznaka energetske efikasnosti aparata mora biti vidno istaknuta i fiksirana na aparatu u objektu u kojem se aparat prodaje, te da su operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom, izuzev malih operatera distributivnog sistema i/ili malih snabdjevača, dužni da ponude i promovišu energetske usluge po konkurentnim cijenama .

Član 41. propisuje da se Ugovor o energetske efektu sačinjava u pisanoj formi i šta, pored ostalih odredbi koje mogu biti primjenljive, treba da sadrži.

Član 42. utvrđuje obavezu Operatora distributivnog sistema i Snabdjevača energijom da krajnjim potrošačima obezbijede ponudu za instaliranje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije po konkurentnim cijenama, za svaki dio zgrade koja predstavlja nezavisnu cjelinu, a koji će krajnjim korisnicima pružiti tačne podatke o trenutnoj i ukupnoj potrošnji energije i vremenu korištenja, gdje god je to tehnički izvodljivo i finansijski opravdano u odnosu na moguće uštede energije.

VIII FINANSIRANJE POBOLJŠANJA ENERGETSKE EFIKASNOSTI (članovi 43.- 45.)

Članovi 41., 42. i 43. regulišu Ekonomski podsticaj odnosno da provedbeni propis o podsticajnim mjerama, načinu njihove raspodjele i definisanju kriterija za podsticanje energetske efikasnosti donosi Vlada na prijedlog Ministarstva, da poticajne mjere mogu da koriste lica koja primjenjuju tehnologije i proizvode koji promovišu energetska efikasnost, da podsticaj kantonima i jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje energetske efikasnosti može biti ostvaren iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, samo u slučaju kada se poduzimaju aktivnosti koje su u skladu sa Akcionim planom energetske efikasnosti iz člana 11. ovog zakona, te šta dobrovoljni sporazumi imaju za cilj.

IX UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA (članovi 46.- 48.)

Članovima 44., 45. i 46. propisana je obaveza nadležnih ministarstava FBiH, kantona i jedinica lokalne samouprave da uspostavljaju i vode informacioni sistem energetske efikasnosti, da podaci o mehanizmima za energetska efikasnost, moraju biti javno objavljeni i prosljeđeni relevantnim učesnicima na tržištu, šta podaci obuhvataju, od koga se obezbjeđuju i kako se prikupljaju

X NADZOR (članovi 49.- 50.)

Članovima 47. i 48. propisano je da Upravni nadzor obavlja Ministarstvo i Federalno ministarstvo prostornog uređenja, svako u okviru svojih nadležnosti, u skladu sa ovlaštenjima propisanim ovim Zakonom i zakonima o organizaciji organa uprave i upravnog postupka u Federaciji BiH, a da Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona vrši Federalna uprava za inspekcijske poslove.

XI KAZNENE ODREDBE (članovi 51.- 56.)

Kaznene odredbe ovog zakona usaglašene su sa Zakonom o prekršajima Federacije BiH i propisane su u dozvoljavajućim omjerima i visinama predviđena za pravna i odgovorna lica.

XII ZAVRŠNE ODREDBE (članovi 56.- 59.)

Članovima od 55. do 59. regulisane su završne odredbe i propisano da:

- će se pobrojani podzakonski akti neophodni za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu, osim propis iz člana 27. stav (10) zakona koji će se donijeti u roku od šest mjeseci od objave Komparativnog metodološkog okvira, definisanog članom 5. Direktive 2010/31/EU, u Službenom glasniku Evropske unije
- da se Odredbe stava (2). člana 37. zakona primjenju šest mjeseci nakon stupanja na snagu propisa iz stava (4) člana 37. zakona.
- te da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine,

XIII FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog novog zakona nije potrebno izdvojiti posebna sredstva u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.